

Open Monumentendag beleef je met oren en ogen in de Hanzestad Zaltbommel

Elk jaar in het 2de weekend van september openen meer dan 5000 monumenten in Nederland hun deuren voor het publiek.

De historische binnenstad van Zaltbommel is een plaats met meer dan 175 monumenten, waar je altijd geschiedenis kunt proeven en beleven. Maar in dit 2de weekend van september gaan er extra deuren en luiken open, waar jij met ogen en oren de historie kunt beleven.

Zaterdag 14 Sep.

09:00 – 17:00 **De oude Waterpoort** – *Wijnkoperij Luuc van Boort – Waterstraat 46*

Dit bijzondere pand is gevestigd in de Oude Waterpoort, de enig overgebleven stadspoort van Zaltbommel, die stamt uit de 14e eeuw. Een gedeelte van het pand is gebouwd tegen de oude stadsmuur. In dit pand woont al bijna 120 jaar de familie van Boort. In 1905 begon de grootmoeder van de huidige bewoners met wijn en likeuren. Nu bijna 120 jaar later gaat hier nog steeds wijn en andere dranken over de unieke toonbank. Binnen in het pand waan je je in een levend geschiedenisboek, waar de familie van Boort je graag vertelt over hun geschiedenis. Zaterdag zijn de winkel, de proeflokalen en de binnenplaats geopend.

09:30 – 10:00 **Gasthuistoren** – *Bespeling van het Carillon*

De Gasthuistoren is gebouwd tussen 1450 en 1475. In 1490 wordt de toren voor het eerst vermeld als klokkentoren, de toren was dus echt bedoeld als luidklok. In 1654 werd de Gasthuistoren verrijkt met 20 klokken. Zaltbommel wilde blijkbaar niet onderdoen voor grotere steden en kwamen er meer klokken. In 1721 en in 1735 kwamen er weer klokken bij, met allemaal hun eigen klank. Hoewel in de loop der tijd enkele klokken vervangen zijn, heeft het carillon nog steeds 35 klokken. Zaterdag 14 september van 09:30 – 10:00 uur bespeelt beiaardier Wout van der Linden het eeuwenoude Carillon vanuit de Gasthuistoren. In verband met het Emmy Verhey festival, waarvan de concerten in de Gasthuiskapel zijn, zal het Carillon de rest van de dag niet spelen.

09:30 – 17:00 **Winkelpand** – *Bloomm – Gamerschestraat 45*

Een prachtig 19e eeuwse woning, met een prachtige gevel op de hoek van de Karstraat. Juist die hoekwoning maakt veel van de woning aan de buitenzijde zichtbaar. In deze woning is op de benedenverdieping een concept store gevestigd met verrassende life style cadeaus, geuren en olieën.

10:00 – 12:00 **Patriciërswoning – Ruitersstraat 10**

Dit oude pand laat iedere geschiedenisliever wegdragen en menig Bommelaar heeft er herinneringen aan. Een pand uit de 18e eeuw dat wekelijks door veel toeristen en stadsfotografen wordt vastgelegd. Dit unieke pand bezit tevens een van de mooiste tuinen van Zaltbommel. Dit weekend de unieke kans om eens binnen en buiten te kijken en de geschiedenis van dit unieke pand te horen en te beleven.

Ook geopend van 14:00 – 16:00 uur

10:00 – 16:00 **Eben Haëzerkerk – Korte Steigerstraat 11**

Deze karakteristieke kerk is gebouwd in 1900 (zie steen in voorgevel) als Gereformeerde kerk, naar ontwerp van ing. E.G. Wentink. Het is een eenvoudig zaalkerkje met een achthoekig geveltorentje en een ui-vormige spits. Het orgel in de kerk is van 1932 en werd gebouwd door de firma Valckx & van Kouteren. Nu is de Hersteld Hervormde Evangelisatie in dit gebouw gevestigd, ze ontvangen je graag op zaterdag 14 september.

10:00 – 17:00 **Winkelpand – De Koopvaardij – Boschstraat 32**

Deze monumentale woning die gebouwd werd rond 1905, vind je in de geschiedenisboeken terug in het trieste verhaal van de Joodse familie van kleermaker Hugo Hes die hier woonachtig was. In de avond van 18 november 1942 moest de familie Hes zich samen met 26 andere Joodse inwoners uit Zaltbommel melden in het Nutsgebouw van Zaltbommel. De volgende ochtend werden zij in alle vroegte per trein naar Westerbork gebracht en vandaar naar Auschwitz. Moeder Sara (44 jr), dochter Hester (17 jr) en dochter Kaatje (14 jr) zijn hier op 27 november 1942 overleden. Vader Hugo moest naar een werkkamp en is 31 maart 1944 op 47-jarige leeftijd overleden.

De Stolpersteine die voor dit pand liggen, herinneren aan deze afschuwelijke geschiedenis.

In dit pand is nu koffieschenkerij De Koopvaardij gevestigd, die graag nog een ouderwets bakje koffie of verse thee serveren met zelfgebakken taart.

10:00 – 16:00 **Huis met de Spiegel – Tourist info Bommelerwaard – Markt 3**

Deze historische woning dateert uit midden 16e eeuw en de naam 'De Spiegel' treffen we al aan in een acte uit de 17e eeuw. De naam verwijst naar het venster van de 2de verdieping, dat samen met het muurzuiltje daaronder de vorm heeft van een handspiegel en had te maken met de ijdelheid van de vrouw des huizes. Gedurende een groot deel van de 19e eeuw was dit pand de stadsapotheek, nu is Tourist Info Bommelerwaard in dit pand gevestigd. In dit pand is een bijzonder hangkamertje te zien.

10:00 – 23:00 **Het Vergulde Varken – Markt 4 + De Blauwe fles – Markt 6 / 't Stadscafe**

Het pand van het Vergulde Varken is een historisch pand op de Markt, met daarnaast het pand De Blauwe Fles. Op de gevelsteen is het jaartal 1644 zichtbaar. Deze panden zijn sinds 2005 met elkaar verbonden en vormen samen 't Stadscafe.

Met terras op de Markt is het de plaats waar je de historische binnenstad proeft en beleeft.

10:30 -16:30 **Sint-Martinus kerk – Oliestraat 26**

De Sint-Martinuskerk is een Rooms Katholieke kerk en is een zogenaamde waterstaatskerk. Dit was een regeling die tussen 1824 – 1868 van kracht was. Hiervan is alleen het middenschip bij een latere vergroting van over gebleven. Dit historische kerkgebouw, gebouwd in 1781 is verstopt in een van de straten van de oude binnenstad maar heeft zijn eigen verhaal en beleving.

In 1781 was de kerk alleen toegankelijk via de Looiersgang, maar toen er in de 19e eeuw plannen waren om de kerk te vergroten, weigerden de leerlooierijen om hun grond te verkopen. Daarom werd de pastorie afgebroken en de kerk richting de Oliestraat uitgebreid.

Vooraf het interieur van deze kerk is interessant, opvallend zijn de muurschilderingen in de apsis

11:00 – 16:00 **Woonhuis & winkel – Boschstraat 10**

Het is als een plaatje. De gepleisterde 16e eeuwse trapgevel laat niets tot de verbeelding over. Dit monumentale pand is momenteel te koop, makelaar Bijzonder Wonen is zaterdag 14 september aanwezig, zodat u zowel kledingwinkel Het Bonte Schaep als de woning kunt bezichtigen.

11:00 – 16:30 **Sint-Maartenskerk – Kerkplein 1**

De imposante Sint-Maartenskerk is gebouwd in de veertiende en vijftiende eeuw en behoort tot de best bewaarde voorbeelden van de Nederrijnse late gotiek. Dit middeleeuwse monument is het hoogste gebouw van Zaltbommel en de trots van iedere Bommelaar.

11:00 – 17:00 **Mikwe, een joodse erfenis in Zaltbommel – Minnebroederstraat 2**

Vrijwilligers vertellen je graag over de geschiedenis van onze Joodse Gemeente, objecten in de vitrine en natuurlijk het rituele joodse bad, het Mikwe.

11:00 – 17:00

Het Wapen van Gelderland – Markt Twee – Markt 2

Dit is het oudste stenen huis van Zaltbommel en dateert uit 1500. Het is ook het enige pand wat als miniatuur in Madurodam staat.

In dit pand in nu kunstwinkel Markt Twee gevestigd, het hele pand is van kelder tot zolder gratis te bezichtigen.

11:00 – 17:00

De Eenhoorn – Ubuntopia – Markt 11

Ruikt het hier nog naar koffie? In deze monumentale woning woonde vroeger Lion Philips, de grootvader van Anton en Gerard Philips. Vroeger was hier de koffiefabriek Pettelier & Philips gevestigd. Nu is Ubuntopia in dit pand gevestigd en hun slogan is: "Er zijn verhalen die ervan dromen verteld te worden" dat geldt zeker voor dit bijzondere pand, ze ontvangen je graag.

11:00 – 18:00

De Waag – La Cantine à la minute – Markt 15

Recht tegenover het Oude Stadhuis bevindt zich de Waag. Dit oude overheidsgebouw, gebouwd in 1791 diende als plaats waar handelswaar werd gewogen en mag niet ontbreken op Open Monumentendag. Boven op de gevel staat het beeld van vrouwe Justitia en binnen in het pand hangt aan de zolder de oude weegschaal. In het pand is nu La Cantine a la minute gevestigd, een plaats voor de lekkerste koffie en een lunch met de smaak uit het Midden Oosten. Een bezoekje is de moeite waard, zowel voor het monumentale oog als de voor de lekkere koffie.

12:00 – 12:30

Inloop lunchconcert op monumentale orgel

Om 12:00 en om 13:30 uur is er een gratis inloop lunchconcert in de Sint Maartenskerk waar het monumentale Wolfferts-Heijneman orgel wordt bespeeld. Inloop is gratis, een vrijwillige gift wordt op prijs gesteld.

12:30

Sint-Maartenskerk – Torenbeklimming

Wil jij een adembenemend uitzicht over de eeuwenoude Hanzestad Zaltbommel, beklim dan 281 treden van deze monumentale toren. Onderweg passeer je het oude originele klokkenstelsel en boven wacht een waalzinnig uitzicht.

13:00

Sax in the City – Waalkade

Het 2de weekend van september is in Zaltbommel ook het Emmy Verhey festival. Een aanrader is het saxofoonconcert in de openlucht, tegenover De Verdraagzaamheid. Deze Heerensociëteit is gebouwd in 1869, op de steen in de gevel leest u de geschiedenis van dit bijzondere pand.

13:00 – 17:00

Woonhuis – Galerie en Atelier – Gasthuisstraat 11

Achter deze oude gevel van dit oude pand is het atelier en galerie van Sonja van Eldik gevestigd.

13:00 – 17:00

Woonhuis met expositie – Gasthuisstraat 24

Een woonhuis als een schilderachtig plaatje, passend op een oud Hollands schilderij. In dit historische pand en de tuin is een expositie van beeldend kunstenaars Marie en Michiel Kranendonk. Dit laatgotische pand met een 16e eeuwse trapgevel, opent een paar deuren op zaterdag + zondag.

13:00 – 17:00

Woonhuis – Oogappel Handweverij – Kerkstraat 24

Midden in de historische straten van Zaltbommel vind je op de hoek van de Kerkstraat en de Ruitersstraat dit 17e eeuwse pand.

In dit pand is nu een handweverij gevestigd, eigenares Anneke Klein ontvangt je graag.

13:30

Zwalpen

Ken jij dat? Zwalpen is het oude woord voor rondswalpen en ontdekken. Vanmiddag verzamelen we om 13:30 uur bij het oude pand 'Het Wapen van Gelderland' – Markt 2. We gaan via de waterpoort op avontuur. Dwalen, zoeken, ontdekken, schatten verzamelen en ervaren wat er vroeger was met muntrecht, tol betalen, wegen en belasting. Dit avontuur duurt 1.5 uur, deelname is gratis. Aanmelden via Bommelerwaardbeweegt.nl Na afloop ben jij heel veel wijzer en rijker!

13:30 – 14:00

Inloop lunchconcert op monumentale orgel

Om 12:00 en om 13:30 uur is er een gratis inloop lunchconcert in de Sint Maartenskerk waar het monumentale Wolfferts-Heijneman orgel wordt bespeeld. Inloop is gratis, een vrijwillige gift wordt op prijs gesteld.

14:00

Sint-Maartenskerk – Torenbeklimming

Wil jij een adembenemend uitzicht over de eeuwenoude Hanzestad Zaltbommel, beklim dan 281 treden van deze monumentale toren. Onderweg passeer je het oude originele klokkenstelsel en boven wacht een waalzinnig uitzicht.

14:00

Mikwe wandeling

Vrijwilligers van het Mikwe (traditioneel Joods badhuis) nemen je graag mee op een wandeling langs joodse begraafplaatsen en belangrijke punten in de stad. Duur van de wandeling is 3 kwartier / 1 uur. Deelname is gratis.

14:00 – 16:00 **Patriciërswoning – Ruitersstraat 10**

Dit oude pand laat iedere geschiedenisliever wegdragen en menig Bommelaar heeft er herinneringen aan. Een pand uit de 18e eeuw dat wekelijks door veel toeristen en stadsfotografen wordt vastgelegd. Dit unieke pand bezit tevens een van de mooiste tuinen van Zaltbommel. Dit weekend de unieke kans om eens binnen en buiten te kijken en de geschiedenis van dit unieke pand te horen en te beleven.

Ook geopend van 10:00 – 12:00 uur

14:00 – 16:30 **Sint-Maartenskerk – Open orgeldag**

15:00 **Muziektent stadspark – Concert Harmonie De Karel**

Vanaf 1834 werkte stadsarchitect Francois de Virieu om de vestingwerken rondom Zaltbommel om te toveren in een groen landschapspark. In het midden van dit park staat de oude muziektent, die gebouwd werd in 1920. In verband met het Emmy Verheefestival speelt hier vanmiddag de General Dixieland van Harmonie de Karel. Een wandeling over de stadswallen en de historie in het groen ontdekken is zeker een aanrader.

15:15 **Torenbeklimming Sint-Maartenskerk**

Wil jij een adembenemend uitzicht over de eeuwenoude Hanzestad Zaltbommel, beklim dan 281 treden van deze monumentale toren. Onderweg passeer je het oude originele klokkenstelsel en boven wacht een waalzinnig uitzicht.

20:00 **Wolfferts Heijne organ – Orgelconcert**

De organisten Reinier Korver en Leendert Verduijn bespelen vanavond het eeuwenoude orgel in de Sint-Maartenskerk. Als huisorganisten van deze kerk kennen ze alle geheimen van dit orgel en laten dit horen. Volwassenen € 12,00 / Kinderen + studenten gratis.

Zondag 15 Sep.

10:00 – 12:00 **Patriciërswoning – Ruitersstraat 10**

Dit oude pand laat iedere geschiedenisliever wegdragen en menig Bommelaar heeft er herinneringen aan. Een pand uit de 18e eeuw dat wekelijks door veel toeristen en stadsfotografen wordt vastgelegd. Dit unieke pand bezit tevens een van de mooiste tuinen van Zaltbommel. Dit weekend de unieke kans om eens binnen en buiten te kijken en de geschiedenis van dit unieke pand te horen en te beleven.

Ook geopend van 14:00 – 16:00 uur

11:00 – 15:00

Huis met de Spiegel – Tourist Info Bommelerwaard – Markt 3

Deze historische woning dateert uit midden 16e eeuw en de naam 'De Spiegel' treffen we al aan in een acte uit de 17e eeuw. De naam verwijst naar het venster van de 2de verdieping, dat samen met het muurzuiltje daaronder de vorm heeft van een handspiegel en had te maken met de ijdelheid van de vrouw des huizes. Gedurende een groot deel van de 19e eeuw was dit pand de stadsapothek, nu is Tourist Info Bommelerwaard in dit pand gevestigd. In dit pand is een bijzonder hangkamertje te zien.

11:00 – 17:00

Mikwe, een Joodse erfenis in Zaltbommel – Minnebroederstraat 2

Vrijwilligers vertellen je graag wat over onder andere de geschiedenis van de joodse Gemeente in Zaltbommel. Op de Europese dag van het Joods cultureel Erfgoed ben je welkom om de objecten uit de vitrine en de verhalen van het rituele joodse bad, het Mikwe te ontdekken.

11:00 – 17:00

Het Wapen van Gelderland – Markt Twee – Markt 2

Dit is het oudste stenen huis van Zaltbommel en dateert uit 1500. Het is ook het enige pand wat als miniatuur in Madurodam staat. In dit pand is nu kunstwinkel Markt Twee gevestigd, het hele pand is gratis te bezichtigen.

11:00 – 17:00

De Eenhoorn – Ubuntopia – Markt 11

Ruikt het hier nog naar koffie? In deze monumentale woning woonde vroeger Lion Philips, de grootvader van Anton en Gerard Philips en hier was de koffiefabriek Pettelier & Philips gevestigd. Nu is Ubuntopia in dit pand gevestigd en hun slogan is: "Er zijn verhalen die ervan dromen verteld te worden," dat geldt zeker voor dit bijzondere pand, ze ontvangen je graag.

11:00 – 18:00

De Waag – La Cantine à la minute – Markt 15

Recht tegenover het Oude Stadhuis bevindt zich de Waag. Dit oude overheidsgebouw, gebouwd in 1791 en diende als plaats waar alle handelswaar werd gewogen, mag niet ontbreken op Open Monumentendag. Boven op de gevel staat het beeld van vrouwe Justitia en binnen in het pand hangt aan de zolder de oude weegschaal. Deze plaats waar nu La Cantine à la minute is gevestigd, een plaats voor de lekkerste koffie en een lunch met de smaak uit het Midden Oosten is zeer de moeite waard, zoveel voor het monumentale oog als voor de lekkerste koffie.

11:00 – 22:00

**Het Vergulde Varken – Markt 4 + De Blauwe fles – Markt 6
/ 't Stadscafe**

Het pand van het Vergulde Varken is een historisch pand op de Markt, met daarnaast het pand De Blauwe Fles. Op de gevelsteen is het jaartal 1644 zichtbaar. Deze panden zijn sinds 2005 met elkaar verbonden en vormen samen 't Stadscafe.

Met terras op de Markt is het de plaats waar je de historische binnenstad proeft en beleeft.

12:00 – 16:30

Sint-Martinus kerk – Oliestraat 26

De Sint-Martinuskerk is een Rooms Katholieke kerk en is een zogenaamde waterstaatskerk. Dit was een regeling die tussen 1824 – 1868 van kracht was. Hiervan is alleen het middenschip bij een latere vergroting van over gebleven. Dit historische kerkgebouw, gebouwd in 1781 is verstopt in een van de straten van de oude binnenstad maar heeft zijn eigen verhaal en beleving.

In 1781 was de kerk alleen toegankelijk via de Looiersgang, maar toen er in de 19e eeuw plannen waren om de kerk te vergroten, weigerden de leerlooierijen om hun grond te verkopen. Daarom werd de pastorie afgebroken en de kerk richting de Oliestraat uitgebreid.

Vooraf het interieur van deze kerk is interessant, opvallend zijn de muurschilderingen in de apsis

13:00 – 16:30

Sint-Maartenskerk – Kerkplein 1

De imposante Sint-Maartenskerk, is gebouwd in de veertiende en vijftiende eeuw en behoort tot de best bewaarde voorbeelden van de Nederrijnse late gotiek. Dit middeleeuwse monument is het hoogste gebouw van Zaltbommel en de trots van iedere Bommelaar.

Vanmiddag zijn er extra rondleiders aanwezig in de kerk, die jou graag meenemen in het verhaal om deze bijzondere kerk te ontdekken.

13:00 – 17:00

Woonhuis met expositie – Gasthuisstraat 24

Een woonhuis als een schilderachtig plaatje, passend op een oud Hollands schilderij. In dit historische pand en de tuin is een expositie van beeldend kunstenaar Marie en Michiel Kranendonk. Dit laatgotische pand met een 16e eeuwse trapgevel, opent een paar deuren op zaterdag + zondag

13:00 – 16:00

Woonhuis – Galerie en Atelier – Gasthuisstraat 11

In dit oude winkelpand is een atelier gevestigd.

13:00 – 17:00

Woonhuis – Oogappel Handweverij – Kerkstraat 24

Midden in de historische straten van Zaltbommel vind je op de hoek van de Kerkstraat en de Ruitersstraat dit 17e eeuwse pand.

In dit pand is nu een handweverij gevestigd, eigenaar textielkunstenaar Anneke Klein ontvangt je graag.

13:00

Mikwe wandeling

Vrijwilligers van het Mikwe (traditioneel joods badhuis) nemen je vandaag op de Europese dag van het Joods Cultureel Erfgoed graag mee met een wandeling langs joodse begraafplaatsen en belangrijke punten in de stad. Duur van de wandeling is 3 kwartier / 1 uur. Deelname is gratis.

14:00 – 16:00

Woonhuis + winkel – Bloomm – Gamerschestraat 45

Een prachtig 19e eeuwse woning, met prachtige gevel op de hoek van de Karstraat. Juist die hoekwoning maakt zoveel van de woning aan de buitenzijde zichtbaar. In deze woning is op de benedenverdieping nu een concept store gevestigd maar zondagmiddag openen de bewoners de luiken van de monumentale kelder onder dit pand en nodigen u uit om ook dit verrassende onderdeel van dit pand te ontdekken.

14:00

Sint-Maartenskerk – Torenbeklimming

Wil jij een adembenemend uitzicht over de eeuwenoude Hanzestad Zaltbommel, beklim dan 281 treden van deze monumentale toren. Onderweg passeer je het oude originele klokkenstelsel en boven wacht een waalzinnig uitzicht.

14:00

Mikwe wandeling

Vrijwilligers van het Mikwe (traditioneel joods badhuis) nemen je vandaag op de Europese dag van het Joods Cultureel Erfgoed graag mee met een wandeling langs joodse begraafplaatsen en belangrijke punten in de stad. Duur van de wandeling is 3 kwartier / 1 uur. Deelname is gratis.

14:00 – 16:00

Patriciërs woning – Ruitersstraat 10

Dit oude pand laat iedere geschiedenisliever wegdragen en menig Bommelaar heeft er herinneringen aan. Een pand uit de 18e eeuw dat wekelijks door veel toeristen en stadsfotografen wordt vastgelegd. Dit unieke pand bezit tevens een van de mooiste tuinen van Zaltbommel. Dit weekend de unieke kans om eens binnen en buiten te kijken en de geschiedenis van dit unieke pand te horen en te beleven.

Ook geopend van 10:00 – 12:00 uur

15:15

Sint-Maartenskerk – Torenbeklimming

Wil jij een adembenemend uitzicht over de eeuwenoude Hanzestad Zaltbommel, beklim dan 281 treden van deze monumentale toren. Onderweg passeer je het oude originele klokkenstelsel en boven wacht een waalzinnig uitzicht.

Live escape game De Bommelsche Legende

Wil jij op eigentijdse manier een oude mythe van de Hanzegeschiedenis in Zaltbommel beleven, boek dan deze live escape game. Je gaat gewapend met een rugzak op zoek naar de identiteit van de Bommelsche Legende. Wie was deze held die Zaltbommel heeft gered van een ramp? Jou wachten 5 opdrachten, elke opdracht brengt je dichterbij de identiteit van deze held. Muzikale kennis, creativiteit, rekenkundig inzicht en oog voor detail heb je nodig.

Boek deze uitdaging op www.debommelschelegende.nl

Emmy Verhey festival

Het bekende Emmy Verheyfestival en Zaltbommel horen bij elkaar en ook dit is elk jaar in het 2de weekend van september. In het kort omschreven; 'Het leukste festival met klassieke muziek en meer!' Het is zeker een aanrader om dit festival te bezoeken als u dit weekend te gast bent in Zaltbommel. Meer info leest u op www.emmyverheyfestival.nl